

12-08-2021

Prishtinë / Priština

Nr./Br.

1947-2021

Na osnovu ovlašćenja datih članom 64.2 të Ligjit nr. 03/L-072 Zakona br.03/L-073 o Opštım Izborima u Republici Kosovo, Centralna Izborna Komisija, na redovnom sastanku održanom 12.08.2021, donosi:

ODLUKA

Za sistematizaciju i obradu izbornog materijala tokom pakovanja

- I. Usvaja se preporuka Odbora za izborne operacije za sistematizaciju i obradu izbornog materijala tokom pakovanja.
- II. Obavezuje se Sekretarijat CIK-a za sprovođenje ove odluke.
- III. Preporuka kao u tački I je sastavni deo ove odluke.
- IV. Ova odluka stupa na snagu danom potpisivanja.

Priština, 12.08.2021

Predsedavajući Centralne izborne komisije

Kreshnik Radoniqi

Odeljenje za Izborne Operacije

Divizija za obuku

Preporuke za sistematizaciju i obradu izbornog materijala tokom pakovanja

Na osnovu zakona o opštim i lokalnim izborima u Republici Kosovo i izbornog pravila 09/2013, član 21 paragraf 18 definiše procedure na kojima se zasniva proces prebrojavanja i pakovanja materijala na dan izbora. Priručnik o procedurama glasanja i prebrojavanja dokument je koji sadrži detaljan opis svih procedura koje se primenjuju na dan izbora, na osnovu kojih funkcionišu birački odbori.

Sledeći dokument sadrži preporuke koje imaju za cilj proveru i pružanje podataka koji su evidentirani u procesu prebrojavanja glasova kandidata PS-a na biračkom mestu i pojednostavljenja procedura pakovanja.

Date preporuke odnose se na tri izborna materijala::

1. Nevidljiva boja (sprej)
2. UV lampe
3. Glasački listići kandidata i
4. Administrativni materijali na biračkom mestu

Za materijale o kojima je reč, opisuju se postupci koji su do sada primenjeni za sistematizaciju i kategorizaciju ovih materijala na dan izbora, preporuke za promenu i obrazloženje za promene. Date preporuke utiču na procedure prebrojavanja i pakovanja izbornog materijala u BM -u koji se dalje obrađuju u OIK -u, a zatim u CPR -u.

1. Nevidljiva boja (Sprej)

- Nevidljiva boja je osjetljiv materijal koji se na dan izbora zajedno sa ostalim osjetljivim materijalima predaje predsedavajućem biračkog odbora.
- Ovaj artikal prskanjem prstiju i tragova koje ostavljaju služi da se osigura da je birač jednom glasao.
- Nakon završetka procesa glasanja, predmetni artikal gubi relevantnost za ono za šta je bio namenjen na dan izbora.

- U dosadašnjem postupku pakovanja, ovaj artikal je upakovan u glasačke kutije sa svim ostalim osetljivim materijalima koji se dostavljaju OIK -u.
- Hemijsko stanje ovog materijala je tačno.

Preporuka:

Na osnovu gore navedenog, funkcija ovog artikla nije iste vrednosti kao pre početka procesa glasanja i u procesu pakovanja. Zbog nedostatka osetljivosti i tačnog stanja ovog artikla, smatramo da ne sme ostati u glasačkoj kutiji koja sadrži osetljive materijale na dan izbora koji se dostavlja OIK -u.

Uklanjanje ovog materijala iz kutije u kojoj se pakuju osetljivi materijali uticaće na pojednostavljenje procedura pakovanja i zaštitu od mogućeg oštećenja osetljivih materijala u glasačkim kutijama na dan izbora.

2. UV Lampa

- Ovaj artikal tokom procesa glasanja služi za identifikaciju znakova UV prskanja na prstima.
- Ovaj materijal tokom procesa pakovanja se ubacuje u glasačku kutiju zajedno sa drugim osetljivim materijalima.

Preporuka:

Kao što je gore navedeno, artikal o kojem je reč nije toliko relevantan kao drugi osetljivi materijali u glasačkoj kutiji koji se dostavlja OIK -u. Kako bismo pojednostavili postupke pakovanja i mogućnost da se ovaj artikal može ponovo koristiti, preporučujemo da ga ne pakujete u kutiju sa drugim osetljivim materijalima.

3. Obračunski list kandidata PS-a (OLK)

Ovaj materijal je od posebnog značaja u procesu prebrojavanja na biračkom mestu.

Sledeći opisi sadrže procedure koje se primenjuju na biračkom mestu tokom procesa prebrojavanja glasova kandidata i pakovanja:

- Predsedavajući, zajedno sa ostalim članovima BO-a, odgovoran je za prebrojavanje glasova kandidata i njihovo evidentiranje / upisivanje u obrazac za usklađivanje rezultata kandidata (ORK).
- Predsedavajući izdaje potrebne materijale kao što su: obrazac za glasanje kandidata, glasački listić za kandidate (OLK), plave olovke;
- Osvežava procedure i detaljno objašnjava kako će se koristiti;
- Predsedavajući imenuje dva (2) člana kao LEXUES i dva (2) ČITAČA za upisivanje glasova u OLK;
- Predsedavajući daje instrukcije timu da rangira glasačke listiće u hrpe po 25;
- Glasove će čitati jedan čitač, dok će dva (2) registratora pisati glasove u OLK -u;
- Glasove će čitati jedan čitač, dok će dva (2) registratora upisati glasove u OLK;
- Nakon završetka hrpe od (25) Predsedavajući upoređuje ili usklađuje glasove kandidata u oba OLK -a.

- Ako se pronađu odstupanja glasačkih listića, hrpa od 25 glasačkih listića se delegira i iste čita drugi čitač (2);
- Predsedavajući nakon završetka prebrojavanja glasova za svakog kandidata prenosi ukupan iznos na OLK.
- Po završetku prebrojavanja i pripremi za pakovanje, predsedavajući će osigurati da:
  - Svaka tabela mora imati popunjen: Naziv i broj političkog subjekta;
  - Svaka upotrebljena tabela mora biti potpisana od strane registratora i mora sadržavati ime i prezime registratora velikim slovima.

Preporuka:

Zbog otklanjanja nepravilnosti, neusklađenosti koje se javljaju u procesu prebrojavanja glasova kandidata i pojednostavljenja procedura pakovanja, preporučujemo sledeće predloge:

- Po završetku čitanja glasačkih listića za kandidate, upisu glasova u obračunski list i njihovom poređenju, predsedavajući, dva registrara i čitač dužni su da ime i prezime napišu velikim slovima i da se potpišu u oba OLK-a; (**vidi uzorke u izbornom obrascu br. 303**)
- Predsedavajući BM-a mora u knjigu za glasanje upisati imena dva registratora;
- Korišćeni listovi za glasove kandidata, tokom pakovanja, jedna kopija ostaje unutar glasačke kutije, dok je druga kopija pričvršćena na koverat OIK -a (**vidi izborni obrazac br. 304**) koji se dostavlja OIK -u;
- Nepotpuni glasački listići ne bi trebali ostati u glasačkoj kutiji sa drugim osjetljivim materijalima, već ih treba vratiti OIK-u sa drugim neosetljivim materijalima. Ove tabele se takođe mogu koristiti za druge procese.

4. Administrativni materijal u Biračkom Mestu

Preporuka:

Sav administrativni materijal koji su do sada bili upakovani u glasačke kutije sa osjetljivim materijalima, od sada se pakuju u posebne vreće kao neosetljivi materijal koji se dostavlja OIK -u.

Stoga, gore navedene ispravke, smatramo da će nam pomoći u razvoju vrlo transparentnog procesa prebrojavanja i pojednostavljenju procedura za prijem i podnošenje materijala na dan izbora u bilo kojoj instanci, kako u OIK -u tako i u CRC -u.

Ilustrovali smo date preporuke u izbornim obrascima odgovarajućih procedura, kako bismo odrazili promene koje su obrasci pretrpeli sa novim dizajnom na osnovu datih predloga.